

as amended by Directive № 2004/101/EC; Regulation (EC) № 842/2006 on certain fluorinated greenhouse gases; Regulation (EU) № 2037/2000 on substances that deplete the ozone layer, as amended and the amendments made by the Regulation (EU) №№ 2038/2000, (EU) 2039/2000, (EU) 1804/2003, (EU) 2077/2004, (EU) 29/2006, (EU) 1366/2006, (EU) 1784/2006, (EC) 1791/2006 and (EC) 2007/899, and Decisions №№ 2003/160/EC, 2004/232/EC and 2007/54/EC.

The analysis of the national legislation shows that Ukraine as a whole fulfilled its obligations to adapt national legislation to the EU legislation in terms of setting up a monitoring system, reporting and verification of greenhouse gas emissions. The Law of Ukraine "On the Basics of Monitoring, Reporting and Verification of Greenhouse Gas Emissions" was adopted on 12 December 2019. The law comes into force on 1 January 2021. At the same time, it is necessary to adopt by-laws to ensure the effectiveness of the provisions of the aforementioned Law, since as of 1 April 2020 no legislative act has been adopted in its development.

Ukraine has also fully fulfilled its obligations to implement the provisions of Regulation (EC) № 2037/2000 on substances that deplete the ozone layer and the provisions of Regulation (EC) № 842/2006 of the European Parliament and of the Council on certain fluorinated greenhouse gases. The Law of Ukraine "On Regulation of Economic Activity with Ozone-Depleting Substances and Fluorinated Greenhouse Gases" was adopted on 12 December 2019. The law comes into force on 27 June 2020.

The article proves that the legal acts, necessary to introduce internal greenhouse gas emission allowance trading scheme and other market and non-market greenhouse gas emission reduction instruments of these gases in accordance with Ukraine's obligations under the Association Agreement have not yet been adopted.

Also there is the necessity to make amendments to the Regulation on the Interagency Commission on Implementation of the United Nations Framework Convention on Climate Change, approved by the Cabinet of Ministers of Ukraine Decree № 583 of April 14, 1999, to extend its tasks in accordance with the provisions of the Paris Agreement.

Keywords: the Association Agreement; climate and ozone protection; fluorinated greenhouse gases; monitoring of greenhouse gas emissions; ozone-depleting substances; reporting of greenhouse gas emissions; verification of greenhouse gas emissions.

Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv.
Legal Studies, 2020; 2 (113): 18-23
УДК: 349.42
DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2195/2020/2.113-4>

ISSN 1728-2195

© Taras Shevchenko National University of Kyiv,
Publishing center "Kyiv University", 2020

М. Копиця, асп.
ORCID ID: 0000-0002-2534-0103

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

ДО ПИТАННЯ ПРО ДЕРЖАВНУ ПІДТРИМКУ ТА ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ В АГРАРНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ

Обраний державою курс на євроінтеграцію та подальший вступ України до Європейського Союзу вимагають реформування національного законодавства і системи органів влади, а також перегляду ролі держави в суспільних відносинах, у тому числі аграрних. У зв'язку з цим виникає необхідність проведення аграрної реформи, основною метою та завданням якої має бути забезпечення діяльності національного товаровиробника, виведення аграрного сектору України на міжнародний рівень, а також зміцнення позицій української продукції на світовому ринку. Однак без належної участі держави досягнення зазначених цілей практично неможливе. Саме тому роль держави в забезпеченні розвитку аграрно-промислового сектору є ключовою. При цьому держава не має втручатися у ведення агробізнесу, а зобов'язана створити лише сприятливе середовище для суб'єктів господарювання. У такому випадку важливим є забезпечення належного публічного адміністрування аграрних правовідносин, що, у свою чергу, породжує необхідність дослідження сутності публічного адміністрування, мети та механізмів його реалізації, а також законодавчої регламентації. Значної уваги потребує дослідження державної підтримки сільського господарства, яка останні роки є основним видом участі держави у сфері АПК. Публічне адміністрування і безпосередньо державна підтримка сільського господарства створюють належні умови для агробізнесу й надають можливість розвитку суб'єктів малого та середнього бізнесу.

У статті досліджено поняття публічного адміністрування та державної підтримки сільського господарства, визначено їхню мету і зміст. Зазначено, що законодавство не містить визначення досліджуваних понять, а лише їхні окремі характеристики. Зроблено порівняльно-правову характеристику публічного адміністрування та державної підтримки, встановлено, що це різні правові категорії, однак взаємопов'язані та взаємозалежні.

Ключові слова: публічне адміністрування, державна підтримка, державна допомога, публічна адміністрація, аграрні правовідносини, органи державної влади.

ВСТУП. Актуальність обраної тематики зумовлена тим, що аграрний сектор економіки є основним виробником життєво важливих продуктів харчування і відіграє виняткову роль у забезпеченні продовольчої безпеки та продовольчої незалежності країни. В умовах глобалізації соціально-економічних процесів і міжнародної конкуренції істотно зростають ризики та загрози для сталого розвитку вітчизняного аграрного сектору економіки. У зв'язку з цим ефективна робота сільського господарства можлива лише за активної участі держави. Створення умов для сталого розвитку сільських територій, прискорення темпів зростання обсягів сільськогосподарського виробництва на основі підвищення його конкурентоспроможності має бути пріоритетним напрямом аграрної економічної політики держави. Отже, обов'язковою умовою належного розвитку сільського господарства є публічне адміністрування, у тому числі державна підтримка сільськогосподарських товаровиробників.

У теорії аграрного права значна увага приділяється дослідженню державної підтримки аграрного сектору, яка в більшості випадків розглядається як вид держа-

вного управління чи державного регулювання. Однак в умовах євроінтеграції все більшої уваги науковців потребує дослідження таких понять, як публічне адміністрування, публічне управління, роль публічного адміністрування в забезпеченні розвитку сільського господарства, а також порівняльна характеристика державної підтримки та публічного адміністрування в аграрному праві України. Результати дослідження зазначених питань передусім допоможуть установити найкращі механізми участі держави в аграрному секторі економіки задля сталого розвитку сільськогосподарського виробництва.

Метою дослідження є порівняння державної підтримки та публічного адміністрування в аграрному праві України, визначення їхніх спільних і відмінних характеристик, встановлення методів здійснення державної підтримки та публічного адміністрування, дослідження досвіду зарубіжних країн щодо державної підтримки та публічного адміністрування сільськогосподарських товаровиробників.

Об'єктом дослідження є правовідносини, які виникають між державою та іншими суб'єктами аграрних правовідносин щодо здійснення публічного адміністрування і державної підтримки аграрного сектору.

Методологічна основа наукового дослідження представлена такими методами:

- метод правового аналізу, який полягає в детальному аналізі національного законодавства України з метою визначення особливостей правового регулювання публічного адміністрування та державної підтримки;
- порівняльний метод, у межах використання якого отримано порівняльну характеристику публічного адміністрування та державної підтримки в аграрному праві України та виокремлено переваги й недоліки зазначених понять у досліджуваній проблематиці;
- структурний метод, за допомогою якого було розглянуто предмет дослідження з урахуванням законодавчого механізму реалізації державної підтримки та публічного адміністрування;
- формально-юридичний метод, що є основним у цьому дослідженні, за допомогою якого публічне адміністрування та державна підтримка аграрного сектору в Україні розглядаються в межах правового поля на підставі аналізу чинного законодавства.

Зазначені методи дають змогу комплексно дослідити проблематику публічного адміністрування та державної підтримки в аграрному секторі України.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ. Поняття публічного адміністрування в аграрному праві. Для національного законодавства і теорії аграрного права України термін *публічне адміністрування* є новим і малодослідженим. Це пов'язано з тим, що в більшості нормативно-правових актів уживаються такі терміни, як "державне управління", "державне регулювання", які означають нормативно регламентовану діяльність держави (органів державної влади та місцевого самоврядування) щодо регулювання тих чи інших суспільних правовідносин з метою їх упорядкування та забезпечення дотримання прав і свобод суб'єктів таких правовідносин.

Найбільшого розвитку широке розуміння державного управління набуло в радянський період існування нашої держави, коли у практику втілювалась ідея, за якої ради є не тільки органами законодавчої (представницької) влади, а й органами, що безпосередньо здійснюють державне управління [1, с. 42]. Однак такі види діяльності держави, як державне управління чи владний вплив навіть за умови їхньої чіткої регламентації в законодавстві, не відповідають європейським принципам адміністрування.

Європейська спільнота, у свою чергу, використовує термін *public administration*. У Глосарії Програми розвитку публічного адміністрування ООН зазначено, що публічне адміністрування розглядається в декількох значеннях (переклад автора):

- цілісний механізм (політики, правил, процедур, систем, організаційних структур, персоналу тощо), що фінансується за рахунок державного бюджету і відповідає за управління та керівництво у справах виконавчої влади та її взаємодії з іншими зацікавленими сторонами в державі, суспільстві й зовнішньому середовищі;
- управління та реалізація всієї діяльності уряду, що стосується імплементації законів, правил і рішень Уряду та управління, пов'язаних із наданням державних послуг [2].

Однак термін "державне управління" у Глосарії Програми розвитку ООН узагалі не вживається, що є цілком логічним, зважаючи на існування ринкової економіки в

країнах Європи та демократичне бачення діяльності держави щодо регулювання суспільних відносин.

У зв'язку з цим слід погодитися із Босак О. З., що, співвідносячи поняття державного управління, публічного адміністрування, публічного управління, слід зазначити, що сьгоднішнє розуміння сутності державного управління деякими українськими вченими є досить наближеним до розуміння сутності публічного управління. Дуже часто два різні терміни *public administration* (*публічне адміністрування*) і *public management* (*публічне управління*) перекладаються з англійської на українську як "державне управління". Проте у європейських країнах ці два терміни мають різне смислове навантаження, хоча в Україні "публічне адміністрування" та "публічне (державне) управління" досить часто вживаються як синоніми (без належного розуміння різної сутності цих понять) [3, с. 6]. Однак термін "державне управління" не є точним відповідником термінам "публічне управління" та "публічне адміністрування". Незмінним, на думку Міненко М. А., залишається і те, що ключовим аспектом державного управління є держава, у той час як ключовим аспектом публічного управління є народ [4].

Варто зауважити, що ставаном на сьогоднішній день не лише в теорії аграрного права, а й в аграрному законодавстві України практично не використовується термін "публічне адміністрування", а в більшості випадків застосовуються терміни "державне управління", "державне регулювання" тощо [5, с. 45]. Усі дослідження публічного адміністрування в аграрному праві України базуються на висновках учених-адміністративістів, лише доповнюючи такі висновки специфікою аграрних правовідносин, ураховуючи визначення поняття та особливості публічного адміністрування в теорії адміністративного й аграрного права.

Для прикладу, Савков А. П. замість терміна "публічне адміністрування" розглядає визначення поняття публічного управління розвитком сільських територій як форму діяльності органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, що виявляється у прийнятті відповідних нормативно-правових актів, концепцій, стратегій і програм, спрямованих на розв'язання соціально-економічних проблем сільської місцевості та поліпшення умов проживання сільських мешканців [6, с. 115].

В аграрному праві публічне адміністрування має особливі, відмінні від інших галузей права, ознаки. По-перше, публічне адміністрування є зовнішньою формою вияву діяльності публічних адміністрацій щодо регулювання аграрних правовідносин. Публічне адміністрування в аграрному праві є вузько визначеним, а основною його метою є підтримка сільського господарства України як пріоритетної галузі економіки. Окрім того, мета публічного адміністрування в аграрному праві має соціальне навантаження, а саме здійснюється для підтримки сільського населення та розвитку сільських територій.

По-друге, публічне адміністрування в аграрному праві є динамічним і орієнтується не лише на стан розвитку аграрного законодавства, а й на діяльність суб'єктів аграрних правовідносин, яка щороку може мати різні показники (урожайність, рівень виробництва сільськогосподарської продукції тощо).

По-третє, в аграрному праві публічне адміністрування спрямоване на забезпечення продовольчої безпеки країни, що полягає у формуванні національних резервів, адмініструванні тих чи інших галузей сільського господарства, недопущенні впливу іноземних суб'єктів на економіку країни.

По-четверте, публічне адміністрування полягає не лише у здійсненні регулюючої, стимулюючої та дозвоільної функцій, а й у створенні таких умов для суб'єктів

аграрних правовідносин, за яких можна досягнути високих показників розвитку сільського господарства. Такі умови створюються не лише шляхом прийняття відповідного законодавства, а й шляхом надання прямих видів допомоги, таких як дотації, субвенції, грошова компенсація окремих витрат тощо.

Зважаючи на наведені вище особливості й ознаки публічного адміністрування аграрних правовідносин, можна сформулювати дефініцію поняття публічного адміністрування в аграрному праві як законодавчо визначену діяльність публічних адміністрацій, якими є органи державної влади й органи місцевого самоврядування, що полягає у здійсненні регулюючої, стимулюючої, дозвільної функції щодо діяльності суб'єктів аграрних правовідносин із метою підвищення ефективності та розвитку сільського господарства у спосіб, найбільш сприятливий для суб'єктів аграрних правовідносин.

Поняття державної підтримки в аграрному праві.

Поняття державної підтримки в теорії аграрного права досліджується як окрема правова категорія. Наприклад, Титарчук І. М. визначає державну підтримку як комплекс законодавчо та організаційно визначених довгострокових бюджетних заходів, які об'єктивно необхідні для формування сприятливого конкурентного середовища розвитку галузі як запоруки продовольчої безпеки. Ці заходи сукупно із критеріями та умовами їх здійснення формують механізм державної підтримки сільського господарства [7, с. 10]. Однак таке розуміння державної підтримки не в повному обсязі розкриває її сутність, оскільки зводиться лише до бюджетних заходів, тобто до здійснення фінансування з бюджету.

На противагу Титарчуку І. М., Митин А. Н. визначає державну підтримку як систему взаємозв'язаних заходів нормативного правового, організаційного та економічного регулювання, спрямованих на формування, підтримання або зміну інституційного середовища, виробничої та соціальної інфраструктури в сільській місцевості, що впливають прямо або опосередковано на відтворювальний процес, конкурентне середовище [8, с. 9].

Коденська М. Ю. у сутності державної підтримки вбачає лише економічну складову, оскільки визначає державну підтримку як сукупність різних інструментів і форм економічного впливу на розвиток сільського господарства та його стимулювання [8, с. 14].

Усебічно розкриває сутність державної підтримки визначення, наведене Григор'євою Х. А., що під державною підтримкою сільського господарства розуміється закріплена в законодавстві система заходів організаційного, фінансового та інформаційно-консультативного характеру, що спрямовані на суб'єктів аграрного господарства, здійснюються державними органами та іншими вповноваженими особами для виконання основних завдань аграрної політики з метою гарантування продовольчої безпеки, утворення стабільного середовища існування товарних виробників сільськогосподарської продукції, соціального розвитку села й охорони навколишнього природного середовища під час здійснення сільськогосподарської діяльності [10, с. 4].

Як слушно зазначає Статівка А. М., аналіз висловлених думок, існуючих поглядів щодо вищезазначеного в аграрно-правовій науці зводиться як до "широкого" розуміння державної підтримки сільського господарства, що не дозволяє розв'язати проблеми належного правового забезпечення, так і до "вузького" розуміння, яке пов'язує тільки з економічними заходами державної підтримки сільського господарства [11, с. 26]. При цьому варто погодитися із Григор'євою Х. А. щодо формування в системі аграрного права підгалузі агропротекційного права, основними ознаками якого є:

1) предметом виступають агропротекційні відносини – урегульовані правом суспільні відносини, які виникають із приводу надання державної підтримки сільському господарству; 2) основним методом є метод заохочення; 3) існування правового режиму аграрного протекціонізму; 4) формування системи принципів агропротекційного права (системності, гарантованості, диференційованості державної підтримки, екологічного пріоритету, прозорості агропротекційних процедур) [10, с. 7].

Отже, державна підтримка в аграрному праві України є окремою правовою категорією в межах агропротекційного права як підгалузі аграрного права. При цьому в межах дослідження публічного адміністрування та державної підтримки важливим є не лише визначення цих понять, а також їхнє співвідношення та порівняльно-правова характеристика.

Сутність державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників полягає у необхідності створення умов для забезпечення ефективного стимулювання функціонування сільськогосподарських товаровиробників, виробництва ними якісної аграрної продукції та сировини, задоволення потреб населення і переробної промисловості у продукції, високої мотивації праці сільськогосподарських працівників, ціноутворення, фінансових і кредитних відносин, формування матеріально-технічної бази сільського господарства, соціальних проблем села тощо [12, с. 36].

Порівняння державної підтримки та публічного адміністрування.

Для належного порівняння сутності публічного адміністрування та державної підтримки необхідно дослідити принципи й механізми їхньої реалізації. Сутність публічного адміністрування агропродовольчого сектору як аспекту економічної безпеки розкривається через його принципи:

- принцип аграрного протекціонізму, що передбачає захист вітчизняного сільськогосподарського товаровиробника у взаєминах його з іншими галузями і регулювання імпорту продовольства в його інтересах;
- принцип поєднання економічних і соціальних цілей, коли заходи публічного управління враховують ціннісні орієнтації, поведінку різних груп населення;
- принцип поєднання індикативності та директивності, який впливає з наявності різномірних систем управління й організацій різних форм власності (унітарні, приватні, змішані) при домінуванні індикативності в міру руху до ринку;
- принцип програмного регулювання, що відображає форму здійснення впливу держави на аграрний сектор (розробка і реалізація різних програм – міжгалузевих, галузевих, функціональних, регіональних тощо) [13, с. 4].

Реалізація процесу публічного адміністрування відбувається за допомогою розроблення і втілення відповідних управлінських механізмів, що створюють умови для своєчасного й ефективного розв'язання наявних у цій сфері суперечностей. Такими механізмами для публічного адміністрування є:

- Прийняття нормативно-правових актів, які створюють правове середовище для діяльності суб'єктів аграрних правовідносин.
- Виконавчо-розпорядча (управлінська) діяльність, у процесі якої публічна адміністрація здійснює публічне виконання законодавства на території всієї держави відповідно до чітко прописаної компетенції та видає з цією метою підзаконні нормативно-правові акти на основі законів і з метою їх виконання через деталізацію та уточнення.

• Надання адміністративних послуг, у результаті яких публічна адміністрація має якнайповніше задовольняти права, свободи та законні інтереси фізичних і юридичних осіб. Наприклад, у межах аграрного права України адміністративні послуги набувають важливого значення, оскільки дозволяють сільськогосподарським товаровиробникам у максимально стислі терміни отримати той чи інший документ, зареєструвати право, отримати будь-який інший результат наданої адміністративної послуги, що, у свою чергу, спрощує ведення аграрного бізнесу.

• Інформаційне забезпечення, у межах якого держава надає інформаційну підтримку суб'єктам господарювання в АПК. Так, починаючи із 2019 року, в Україні запущено інформаційно-аналітичний портал АПК України (<https://agro.me.gov.ua/ua>), у межах якого надається інформація щодо можливості отримання державної підтримки, розвитку сільського господарства, міститься моніторинг стану АПК тощо.

• Реалізація публічно-приватного партнерства, у межах якого держава залучає додаткові інвестиції та надає можливість сільськогосподарським товаровиробникам реалізовувати прибуткові проекти і програми.

• Здійснення державної підтримки сільського господарства, яка реалізується шляхом надання допомоги, дотацій, створення спрощених умов для ведення агробізнесу тощо.

Зважаючи на те, що публічне адміністрування реалізується, у тому числі, через підтримку державою суб'єктів аграрних правовідносин, можна зробити висновок, що публічне адміністрування включає таку окрему правову категорію, як державна підтримка, а тому, порівнюючи ці поняття, можна говорити про частину (державна підтримка) та ціле (публічне адміністрування).

Варто зауважити, що чинне законодавство України не визначає державну підтримку сільського господарства як один із механізмів публічного адміністрування. Так, стаття 1 Закону України "Про державну підтримку сільського господарства України" не містить визначення досліджуваного поняття, однак розкриває його через державну політику в бюджетній, кредитній, ціновій, регуляторній та інших сферах державного управління щодо стимулювання виробництва сільськогосподарської продукції та розвитку аграрного ринку, а також забезпечення продовольчої безпеки населення [14].

Публічне адміністрування та державна підтримка сільського господарства взаємопов'язані, оскільки не можуть існувати окремо. Державна підтримка суб'єктів аграрних правовідносин здійснюється через інші механізми публічного адміністрування, такі як прийняття відповідних нормативно-правових актів, інформаційне забезпечення, надання адміністративних послуг тощо. Задля належного здійснення одного з видів державної підтримки, наприклад тваринництва, зберігання і переробки сільськогосподарської продукції, аквакультури (рибництва), 7 лютого 2018 року Кабінетом Міністрів України прийнято Постанову № 107 "Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки тваринництва, зберігання та переробки сільськогосподарської продукції, аквакультури (рибництва)", тобто в межах публічного адміністрування держава прийняла відповідний нормативно-правовий акт із метою детальної правової регламентації державної підтримки. У свою чергу, державна підтримка тваринництва передбачає як один із видів підтримки часткове відшкодування вартості будівництва та реконструкції тваринницьких ферм і комплексів для утримання великої рогатої худоби, свиней, птиці (у тому числі водоплавної та індиків), доїльних залів, підпри-

ємств із переробки сільськогосподарської продукції (молока, м'яса) та/або побічних продуктів тваринного походження [15]. Уся інформація щодо можливості отримання державної підтримки, документів, які необхідно подати, суб'єктів, які мають право на отримання підтримки, досить детально висвітлена на інформаційно-аналітичному сайті АПК (інформаційне забезпечення), а процес будівництва та введення об'єктів у експлуатацію супроводжується наданням державою адміністративних послуг, у тому числі органами державного архітектурно-будівельного контролю, державними реєстраторами тощо. Отже, розглядаючи порядок надання державної підтримки на конкретному прикладі, можна підсумувати, що діяльність держави з підтримки сільського господарства супроводжується іншими механізмами публічного адміністрування аграрних правовідносин, які, у свою чергу, спрощують порядок отримання державної підтримки, а тому публічне адміністрування та державна підтримка як ціле і частина нерозривно пов'язані між собою.

ВИСНОВКИ. У теорії аграрного права України публічне адміністрування як окрема правова категорія майже не досліджене. Значною мірою це пов'язано з відсутністю даного поняття в чинному законодавстві України, у тому числі в нормативно-правових актах, які регулюють аграрні правовідносини. Однак необхідність дослідження сутності публічного адміністрування зумовлена європейським курсом розвитку держави, що вимагає розглядати діяльність держави не крізь призму здійснення управлінської та владної функції, а через функції служіння суспільству. Саме тому держава має виступати в ролі публічної адміністрації. У теорії аграрного права України публічне адміністрування можна розкрити як законодавчо визначену діяльність публічних адміністрацій, якими є органи державної влади й органи місцевого самоврядування, що полягає у здійсненні регулюючої, стимулюючої, дозвоільної функції щодо діяльності суб'єктів аграрних правовідносин із метою підвищення ефективності та розвитку сільського господарства у спосіб, найбільш сприятливий для суб'єктів аграрних правовідносин.

Державна підтримка сільського господарства є одним із механізмів державного публічного адміністрування і може розглядатися як закріплена в законодавстві система заходів організаційного, фінансового й інформаційно-консультативного характеру, що спрямовані на суб'єктів аграрного господарювання, здійснюються державними органами та іншими уповноваженими особами для виконання основних завдань аграрної політики із метою гарантування продовольчої безпеки, утворення стабільного середовища існування товарних виробників сільськогосподарської продукції, соціального розвитку села й охорони навколишнього природного середовища під час здійснення сільськогосподарської діяльності.

Порівняння публічного адміністрування та державної підтримки в теорії аграрного права дозволяє зрозуміти сутність двох правових категорій і зробити висновок, що ці поняття не є взаємовиключними та не є синонімами, а розкривають різний зміст діяльності держави, яка спрямована на досягнення однієї мети – підвищення ефективності й розвитку сільського господарства у спосіб, найбільш сприятливий для суб'єктів аграрних правовідносин.

Саме тому подальші теоретичні дослідження публічного адміністрування і державної підтримки сільського господарства в аграрному праві України є важливими та необхідними, оскільки результати таких досліджень можуть бути використані під час оновлення аграрного законодавства, у тому числі шляхом фіксації в законо-

давстві поняття, видів публічного адміністрування, принципів і механізмів реалізації, серед яких – надання державної підтримки суб'єктам аграрних правовідносин.

Список використаних джерел:

1. Колесникова К. О. Співвідношення державного управління та публічного адміністрування у процесі суспільної трансформації. *Публічне управління: теорія та практика*. 2013. Вип. 3. С. 41-45.
2. Глосарій Програми розвитку публічного адміністрування ООН: веб-сайт. URL: <http://www.unpan.org/Directories/Glossary/tabid/1398/language/en-US/Default.aspx> (дата звернення 22.04.2020).
3. Босак О. З. Публічне управління як нова модель управління у державному секторі. *Державне управління: теорія та практика*. № 2. 2010 URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej12/txts/10bozuds.pdf> (дата звернення 22.04.2020).
4. Міненко М.А. Трансформація системи державного управління в сучасні моделі регулювання суспільства. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. Електронне фахове видання. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=581> (дата звернення 22.04.2020).
5. Аграрне право України: підручник для студ. вищих навч. закл. / ред. О. О. Погрібний. Київ: Істина, 2005. 448 с.
6. Публічне управління сільськими територіями України / за ред. А. П. Савкова, М. К. Орлатого, М. І. Кучера. Київ: Фенікс, 2016. 336 с.
7. Титарчук І.М. Державна підтримка сільського господарства в умовах трансформації економіки АПК: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.07.02. Київ. 2006. 22 с.
8. Митин А.Н. О государственном регулировании и государственной поддержке в аграрном секторе экономики. *Аграрный вестник Урала*. 2008. № 12. С. 7-11.
9. Коденська М.Ю., Еремєєва А.В. Державна підтримка розвитку аграрного сектору економіки. *Економіка АПК*. 2013. № 6. С. 14.
10. Григор'єва Х.А. Концептуальні засади правового регулювання державної підтримки сільського господарства в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра наук: 12.00.06. Одеса, 2020. 44 с.
11. Статівка А.М. Державна підтримка сільського господарства як предмет дослідження науки аграрного права. Сучасні досягнення наук земельного, аграрного та екологічного права: круглий стіл, присвяч. пам'яті проф. Ю. О. Вовка, Харків, 2013. С. 26-27.
12. Статівка А.М. Деякі аспекти правового регулювання державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників як засобу забезпечення їх належного функціонування. Розвиток організаційно-правових форм господарювання в аграрному секторі: матеріали "круглого столу", присвяч. пам'яті проф., д-ра юрид. наук, акад. НАПрН України О.О. Погрібного. Харків, 2014. С. 35-38.
13. Жовнірчик Я.Ф. Публічне управління агропродовольчим сектором в умовах забезпечення економічної безпеки. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. №10. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1514> (дата звернення 23.04.2020).
14. Про державну підтримку сільського господарства України: Закон України від 24 червня 2004. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 49. Ст. 257.
15. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки тваринництва, зберігання та переробки сільськогосподарської продукції, аквакультури (рибництва): Постанова Кабінету Міністрів України від 07 лютого 2018 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/107-2018-%D0%BF> (дата звернення 23.04.2020).

M. Kopytsia, PhD stud. (Law)
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

ON THE ISSUE OF STATE SUPPORT AND PUBLIC ADMINISTRATION IN AGRICULTURAL LAW OF UKRAINE

The course of European integration chosen by the state and the further accession of Ukraine to the European Union requires, in turn, the reform of national legislation and the system of authorities, as well as a review of the state's role in the life of public relations, including agrarian ones. In this regard, there is a need to carry out agrarian reform of Ukraine, the main purpose and task of which is to ensure the activity of the national commodity producer, to bring the agrarian sector of Ukraine to the international level, as well as to strengthen the position of Ukrainian products in the world market. However, without the proper involvement of the state, achieving these goals is virtually impossible. That is why the role of the state in ensuring the development of the agro-industrial sector is crucial. At the same time, the state should not interfere in agribusiness, and it is obliged to create only favorable environment for business entities. In this case, it is important to ensure the proper public administration of agrarian legal relations, which in turn creates the need to study the nature of public administration, the purpose and mechanisms of implementation, as well as legislative regulation. At the same time, considerable attention needs to be paid to the study of state support for agriculture, which in recent years has been the main type of state participation in the field of agriculture. Public administration and direct government support for agriculture create the right conditions for agribusiness development, including the opportunity for small and medium-sized businesses to develop.

The article explores the concepts of public administration and state support for agriculture, defines their purpose and content. The comparative legal characterization of public administration and state support has been carried out separately, and it has been established that these are different legal categories, but interrelated and interdependent.

It is determined that the national legislation of Ukraine does not have definitions of the studied concepts, and therefore one of the directions of reforming the national legislation should be its updating by fixing the concept of public administration, methods, principles of its implementation, etc.

The purpose of the study is to compare state support and public administration in agrarian law of Ukraine, to determine common and different characteristics, to establish methods of implementation of state support and public administration, to study the experience of foreign countries on state support and public administration of agricultural producers.

The object of the study is the legal relations that arise between the state and other subjects of agrarian legal relations regarding the implementation of public administration and state support of the agrarian sector.

The methodological basis of scientific research is represented by the following methods: the method of legal analysis, comparative method, the structural method, the formal legal method.

Keywords: public administration, state support, state aid, public administration, agrarian relations, public authorities.

References:

1. Kolesnykova K. O. Spivvidnoshennia derzhavnoho upravlinnia ta publichnoho administruvannia u protsesi suspilnoi transformatsii. *Publichne upravlinnia: teoriia ta praktyka*. 2013. Vyp. 3. S. 41-45 (in Ukrainian)
2. Hlosarii Prohramy rozvytku publichnoho administruvannia OON: veb-sait. URL: <http://www.unpan.org/Directories/Glossary/tabid/1398/language/en-US/Default.aspx> (in English)
3. Bosak O. Z. Publichne upravlinnia yak nova model upravlinnia u derzhavnomu sektori. *Derzhavne upravlinnia: teoriia ta praktyka*. № 2. 2010 URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej12/txts/10bozuds.pdf> (in Ukrainian)
4. Minenko M.A. Transformatsiia systemy derzhavnoho upravlinnia v suchasni modeli rehulivannia suspilstva. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*. Elektronne fakhove vydannia. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=581> (in Ukrainian)
5. Ahrarne pravo Ukrainy: pidruchnyk dlia stud. vyshchykh navch. zakl. /red. O. O. Pohribnyi. Kyiv: Istyna, 2005. 448 s. (in Ukrainian)
6. Publichne upravlinnia silskymy terytoriiamy Ukrainy / za red. A. P. Savkova, M. K. Orlatoho, M. I. Kuchera. Kyiv: Feniks, 2016. 336 s. (in Ukrainian)
7. Tytarchuk I.M. Derzhavna pidtrymka silskoho hospodarstva v umovakh transformatsii ekonomiky APK: avto-ref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. ekon. Nauk: 08.07.02. Kyiv. 2006. 22 s. (in Ukrainian)
8. Mytyn A.N. O hosudarstvennomu re-hulivovannii u hosudarstvennoi podderzhke v ahrarnom sektore ekonomy-ky. *Ahrarnyy vestnyk Urala*. 2008. № 12. S. 7-11.
9. Kodenska M.lu., Yeriemieieva A.V. Derzhavna pidtrymka rozvytku ahrarnoho sektoru ekonomiky. *Ekonomika APK*. 2013. № 6. S. 14. (in Ukrainian)
10. Hryhorieva Kh. A. Kontseptualni zasady pravovoho rehulivannia derzhavnoi pidtrymky silskoho hospodarstva v Ukraini: avto-ref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia d-ra nauk: 12.00.06. Odesa, 2020. 44 s.
11. Stativka A.M. Derzhavna pidtrymka silskoho hospodarstva yak predmet doslidzhennia nauky ahrarnoho prava. *Suchasni dosiahnennia nauk zemelnoho, ahrarnoho ta ekolohichnoho prava: kruhlyi stil, prysviach. pamiaty prof. Yu.O. Vovka, Kharkiv, 2013. S. 26-27. (in Ukrainian)*
12. Stativka A. M. Deiak aspekty pravovoho rehulivannia derzhavnoi pidtrymky silskohospodarskykh tovarovyrobnykiv yak zasobu zabezpechennia yikh nalezhnoho funktsionuvannia. *Rozvytok orhanizatsiino-pravovykh form hospodariuvannia v ahrarnomu sektori: materialy "kruhloho stolu", prysviach. pamiaty prof., d-ra yuryd. nauk, akad. NAPrN Ukrainy O.O. Pohribnoho. Kharkiv, 2014. S. 35-38. (in Ukrainian)*
13. Zhovnyrchyk Ya. F. Publichne upravlinnia ahroproduktivnym sektorom v umovakh zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*. 2019. № 10. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1514> (in Ukrainian)
14. Pro derzhavnu pidtrymku silskoho hospodarstva Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 24 chervnia 2004. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2004. № 49. St. 257 (in Ukrainian)
15. Pro zatverdzhennia Poriadku vykorystannia koshtiv, peredbachenykh u derzhavnomu biudzheti dlia pidtrymky tvarynnytstva, zberihannia ta pererobky silskohospodarskoi produktsii, akvakultury (rybnytstva): *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 07 liutoho 2018 roku*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/107-2018-%D0%BF> (in Ukrainian)

Received: 30/04/2020

1st Revision: 05/06/2020

Accepted: 22/06/2020